

ВЪТРЕШНО СЪЮЗНА ДЕЙНОСТ В управителния съвет на ССБ

На 26 юли новоизбраният Управителен съвет на ССБ проведе първото си за този мандат заседание в съюзната почивна станция "Поп Харитон" - Дряново.

Както знаете, съставът на управителния орган е леко променен след избора на Иван Янев и Донко Ангелов на местата на Любомирка Лазарова и Мария Картулева. На първото си заседание членовете не бяха в пълен състав, присъстваха 10 от тях поради летния отпускарски сезон, но въпреки това работата им протече гладко и доста конструктивно, тъй като на дневен ред стояха някои въпроси, нетърпящи отлагане.

Междувременно г-н Донко Ангелов, който единствен не успя да вземе пряко участие в обсъжданията, бе дал предварително писмено становище по всички въпроси.

По предложение на председателя Васил Долапчиев членовете на УС започнаха с обсъждането на по-важните и ключови въпроси, изискващи повече време и концентрация.

По финансовия отчет на ССБ за първото тримесечие от 2016 възникнаха някои въпроси от страна на Борислав Лазаров. Единият от тях беше свързан с приходната част на бюджета на съюза и все още неиздължена сума от 10 000 лв. от страна на Холдинга. Председателят разясни, че в момента Холдингът е натоварен с множество плащания като данък сгради и такса смет на различни производствени обекти в страната, и че този въпрос не представлява проблем за момента, тъй като двамата с управителя на холдинга г-н Шекеров са в непрестанен диалог и решават всеки възникнал проблем в оперативен порядък.

Към казаното г-н Долапчиев добави, че междувременно са възникнали някои непредвидени разходи като необходимостта от финансиране на големи мероприятия - провеждането на Националното общо събрание, участието на националния ни отбор по шахмат в Полша, световното първенство по шахмат в Румъния, доплащане на необходимите суми по проекти, свързани със спортни мероприятия в Шумен, с цел да се даде възможност за участие на повече незрящи в тях и така нататък. Въпреки това, Съюзът успя да поеме тези непредвидени разходи и да реализира едни твърде сериозни мероприятия, и като цяло се справи добре с управлението на финансите си дори за първото полугодие.

Отчетът бе приет без повече коментари и членовете на управителния съвет преминаха към разглеждането на финансовия отчет на холдинга за първото тримесечие от 2016 г.

Отбелязани бяха някои много добри тенденции в производството на предприятията в София и Шумен, както и в плевенското предприятие, в сравнение с предходните години. Проблемите продължават във Варна, където са били предприети крути мерки за оптимизирането на производството и стабилизирането на финансовото състояние на предприятието, където и персоналят е максимално редуциран.

Истината обаче е, че във Варна вече практически няма производство поради крайно остарелия машинен парк, слабата реализация на продукцията и сериозната конкуренция от западноевропейски водещи компании в производството на ел. изделия. Добавяйки към цялостната картина евтините и с по-ниско качество изделия от Турция и Китай, реализацията на нашите изделия на пазара тотално загива. Според предварителните разчети реален резултат от всички предприети мерки може да се очаква едва през последното тримесечие на годината. Отчетено бе, че въпреки сливането на дряновското и варненското предприятие и въпреки прогнозните разчети на база това сливане, пазарите рязко паднаха и в момента общата печалба не може да покрие предишните печалби на двете предприятия поотделно. Въпреки че бяха установени контакти с нови клиенти и въпреки огромните усилия, които полага управителят Ваньо Калинов, практически е невъзможно да се реализират изделия отпреди няколко десетилетия. По думите на г-н Долапчиев управителят на варненското ни предприятие се е справил блестящо, показвайки висок професионализъм при освежаването на производството и вземането на отговорни административни решения. За съжаление обаче тези изделия вече не се търсят и не могат да се пласират на пазара.

Тук г-н Тодор Радев постави многократно поставяния в годините глобален въпрос за съществуването на стопанската дейност на Съюза. И както се е обсъждало през последните години - явно нещата ще бъдат оставени на естествения си ход, защото малко вероятно е някога да се стигне до кардиналното решение стопанската дейност на ССБ да бъде окончателно закрыта. Проблемът ще бъде тема на сериозни дебати и през този петгодишен мандат.

Отчетът беше приет и се премина към разглеждането на въпроса за покупка на терен, разположен непосредствено зад хотел "Релакс" в Шипковски минерални бани.

В докладната записка от Васил Долапчиев до членовете на управителния съвет сериозно е обоснована необходимостта от разширяване на площта на рехабилитационната база, за да отговаря напълно на съвременните изисквания. Визирани са разширения на ресторанта, терасата и балнеолечебния център, както и изграждането на многофункционална зала. Това може да се извърши чрез отделни проекти, средства, акумулирани от дейността на базата, както и при необходимост с финансова помощ от Съюза след съответно решение на УС.

Междувременно съседният на нашия имот парцел от южната страна е бил обявен за продажба още преди 6-7 години. Той би могъл да послужи за разширяването на комплекса и увеличаването на предлаганите в него услуги.

Имотът е с площ 4135 квадратни метра и в него има каптаж за питейна вода с добър дебит. Първа инвестиционна банка, пред която той е ипотекан като обезпечение по кредит, е провела 4 неуспешни търга за неговата продажба. Последната тръжна цена преди 10 месеца е била 23 500 лева. Тъй като имотът е на физическо лице, не се начислява ДДС. Новата му цена ще бъде определена от вещо лице. От направеното проучване става ясно, че предстои нов търг през месеците август или септември, на който ще бъде обявена новата тръжна цена, представляваща 75% от определената от вещото лице. Евантуално закупената земя може да бъде използвана за изграждане на басейн, който да бъде закрит с цел увеличаване на времето за използване, поетапно построяване на 10-20 модерни бунгала за увеличаване на легловата база и предлагане на по-висока категория удобства, както и изграждане на зона за отдих и атракции.

На проведена на 5 юли среща с кмета на община Троян са обсъдени перспективите за бъдещото развитие на курорта Шипковски минерални бани. По време на разговора са били представени много идеи за проекти и развитие на района и съвсем реално е в близко бъдеще той да се превърне в привлекателен туристически обект и желана дестинация за отдих.

Всички членове на управителния съвет се изказаха, а после и гласуваха в подкрепа на предложението Съюзът на слепите в България да вземе участие в търга за парцела и с това дадоха зелена светлина на бъдещото развитие на хотел "Релакс".

Съгласно решение на управителния съвет от предишния му мандат е започнато проучване за пълноценно усвояване и развиване на терена в Обзор, където се намира хотел "Хоризонт". В резултат от това се роди определена концепция, съгласувана с архитект Йотов, управителя на хотел "Хоризонт", собствениците по съседство на нашата територия. На вниманието на управителния съвет бяха предложени два варианта за пълноценно усвояването на терена с площ 6,5 декара. Беше предоставен груб триизмерен макет на всеки един от двата проекта, направени от архитект Йотов, като основното в тях е построяването и разработването на търговската част, намираща се в северна посока от сградата на хотела. И двата проекта включват тотална реконструкция на хотелската част и изграждането на ресторант, но в различни конфигурации. Обсъжданията протичаха с уговорката, че реконструкциите ще се извършват в един дълъг времеви диапазон, а решението ще се вземе, за да се урегулира теренът и това да бъде подкрепено с готов архитектурен проект.

От предложените два варианта управителния съвет се спря на втория - предвиждащ пълно събаряне на хотелската част и изграждане на нов хотел. За да не се всява паника сред читателите, отново наблягам на факта, че проектирането се замисля в една много далечна перспектива и работата по усвояването на територията е в процес на проучване и дообсъждане.

Първоначално ще се пристъпи към построяването на търговската част, като идеята е да бъде изграден модерен и привлекателен търговски обект, който да се отдава под наем на търговци, а под него евантуално да се изгради подземен гараж, тъй като според архитект Йотов надморската височина напълно го позволява.

За пореден път бе поставен въпросът - социална политика за незрящите или реален туризъм, на което

председателят отговори, че целта е двете дейности да се съчетават. Идеята е приходите от търговските обекти да покриват разликата между реалната цена за почивка и преференциалните цени, които заплащат членовете на Съюза.

Резонно Иван Янев попита каква е ценовата и времевата рамка за изпълнение на проекта и съответно за степента на риск. Тъй като всички членове на УС се придържаха към проектен вариант 2, ще се спра на разясненията, дадени от архитект Йотов само по него.

Този вариант предвижда необразно застрояване на терена, включващо изцяло нов строеж на хотел и търговски център. Тъй като по отношение на градоустройствения план Съюзът има право на такъв строеж, според г-н Йотов е разумно да се възползваме и да получим такова разрешение, за да може при подходящ случай да се възползваме от него в перспектива. Във финансово отношение вторият вариант е на по-ниска стойност, защото в него не е предвидено подземно строителство. Такова може да се проектира по допълнително възлагане. Предвидените в този вариант магазини са с около 12 по-малко, а застроената площ с 61 квадратни метра по-редуцирана в сравнение с другия проектен вариант. Много по-малка е и откритата площ за атракциони.

Разясненията на архитект Йотов бяха много обстойни и подробни и донякъде удовлетвори интереса на г-н Янев. След кратки обсъждания, тъй като предварително бяха запознати и с двата варианта на проект, членовете на УС приеха втория от тях, като за начало акцентът ще бъде върху застрояването на търговската част от терена. Относно строителството на нов хотел - това е въпрос на едно много далечно бъдеще.

Като следваща точка от дневния ред членовете на УС разгледаха докладна записка от управителя на плевенското предприятие инж. Павлин Ангелов във връзка с инвестиционен проект, увеличаващ производителността на наличното оборудване с цел компенсиране на големия недостиг на оборотни средства.

Наред с подробните технически и технологични пояснения г-н Ангелов описа текущото състояние на предприятието от гледна точка на производството и реализацията:

"От месец октомври на текущата година до април на следващата година (общо 7 месеца) предприятието работи основно за склад до изчерпване на оборотния ресурс. Търсенето на капачки "Туист оф" и реализацията през този период е много слаба. От месец май до септември предприятието работи денонощно и ръководството е в невъзможност да удовлетвори лавинообразно и често хаотично нарастващите поръчки. През този период не можем осигурим необходимите ни допълнителни екипи, поради факта че работниците трябва да бъдат назначени само за 5 месеца.

Трябва да отбележа, че от много години срещам голяма трудност с кадровото окомплектоване на екипите. Необходимо е работниците да имат добра техническа квалификация, нагласа за трисменен режим на работа, включително събота и неделя, и същевременно да получават трудово възнаграждение чувствително по-ниско от средното за бранша "Производство на метален амбалаж".

Проучвайки възможностите за увеличаване на производството през натоварения период май - септември, ръководството на дружеството е влязло в контакт с производители на производствено оборудване - високопроизводителна преса и пастиращ автомат. Получена е оферта от китайската фирма "Golden Eagle" - производител на преси от ново поколение, които имат сериозно предимство пред пресите, с които предприятието работи в момента. Срокът за изработването на инструмента е 3 месеца, а цената, посочена в офертата, е 295 хил. долара без ДДС. При проучването за "пастирка" ръководството на дружеството се е спряло на високопроизводителен модул за полагане на пластизол, офертиран от американската фирма "Custom Machine Corporation", с минимален капацитет на производителност 900 капачки в минута. Срокът на производство е 3-4 месеца, а цената - 260 хил. долара.

След направените проучвания се оказва, че единственият вариант да се реализира тази инвестиция е да се осигури значително финансиране чрез проект по Оперативна програма "Иновации и конкурентоспособност" - процедура "Енергийна ефективност в малки и средни предприятия".

Ръководството на дружеството се обръща към няколко консултантски фирми. Най-добри условия предлага фирмата "ФИН-СПРЕД" ЕООД, доказала себе си през последните 10 години като една от добрите в областта на проучването на източници за финансиране, подготовката и управлението на проекти, осигуряването на професионални проектантски, юридически и експертни услуги. В течение на преговорите с фирмите-производители обаче има възможност за договаряне на по-добри цени.

Проектното предложение е ефективно в две направления - икономически ефект във вид на икономия от 50-60 хил. лв. годишно, както и неикономически ефект - повишаване на възможността за производство и реализация през активния сезон и увеличаване на търговските партньори, както и повишаване на качеството на продукцията.

В тази връзка предложението на г-н Ангелов бе управителният съвет да даде съгласие за сключване на лизингов договор за покупката на портална преса, пастиращо устройство, и изработване на четиригнездов инструмент за капачки "Туист оф" на стойност 1 029 000 лева без включен ДДС.

В устното си пояснение пред членовете на управителния съвет г-н Ангелов отново декларира прецизността на предварителните разчети и увереността си в успеха на начинанието. На опасенията, изказани от г-н Тодор Радев, за евентуални финансови загуби в случай на провал г-н Ангелов отговори, че залог пред лизинговата компания ще бъдат самите машини и по този начин дружеството не би било оцетено дори в случай на неуспех.

60 процента от финансирането се очаква да постъпи от европейския проект, а останалите 40% от лизинговата компания, чиято собственост ще са машините до приключването на плащанията. Целият успех на начинанието зависи изцяло от това дали ще бъде спечелен проектът. В случай на одобрение инвестицията ще донесе големи ползи на дружеството, в обратния случай - Съюзът не губи нищо, тъй като не залага пред лизинговата компания каквото и да е свое движимо или недвижимо имущество. Управителният съвет даде съгласието си за сключване на договора за лизинг.

Членовете на управителния съвет бяха запознати и с предприетите мерки за стабилизирането на варненското предприятие.

През май тази година бе издадена заповед от ръководството на Холдинга за извършване на пълно проучване на всички производствени разходи в поделението във Варна, като особено внимание се обърне на разходите за труд и изпълнението на трудовите и производствени норми. На тази база бе извършен задълбочен анализ от страна на ръководството на клон Варна и бяха разработени три варианта за оптимизация на заетия персонал и съответните разходи за заплати и осигуровки. След обсъждането на възможните варианти и очаквания ефект от тези мероприятия в края на месеца бе издадена нова заповед, даваща ход на действията на ръководството на поделението за намаляване на числеността на персонала и съответно на разходите за труд с 28%, и постигане на намаление минимум със 7000 лв. месечно. Предвид това се пристъпи към освобождаването на деветима (предимно в пенсионна възраст) в механичния цех, началник-производство, в администрацията, в монтажния цех, а двама души преминаха на половин работен ден, като заетият персонал се редуцира на 28 човека. С предприетите и описани по-горе мерки за оптимизиране на числеността на персонала и намаляването на разходите за труд в предприятието във Варна ръководството на Холдинга счита, че от една страна ще се преустанови непрекъснатото и в не малко случаи неоснователно нарастване на персонала, наблюдавано в последните две години. От друга страна ще се даде шанс на ръководството на предприятието да подобри ефективността и натовареността на персонала, а оттам да подобри икономическите показатели и крайния финансов резултат на производствената дейност в близките няколко месеца.

Управителният съвет на ССБ прие предприетите мерки и пристъпи към обсъждането на постъпила молба от русенска фирма, която желае да стане асоцииран член на ССБ. В лицето на това малко предприятие организацията би спечелила бъдещ партньор на регионално ниво с цел евентуално трудоустрояване на наши членове. Годишният членски внос за специализирани предприятия е в размер на минималната работна заплата за страната. Затова със седем гласа "за" и четири "въздържали се" молбата бе удовлетворена.

Бе разгледана и постъпила молба от Асоциацията на невидждащите есперантисти в България за намаляване на годишния им членски внос като асоцииран член. За неправителствени организации, асоциации и фондации той е в размер на 50 лева. Молбата на АНЕБ е размерът му за тях да е 20 лева. Управителният съвет прецени, че подобно решение трябва да се вземе кардинално и в случай на намаляване на членския внос за тази категория асоциирани членове - то трябва да се отнася за всички. Молбата бе отхвърлена с аргумента, че сумата от 50 лв. за година е незначителна за която и да било организация, тъй като, разпределена по месеци, тя съставлява по-малко от 4,50 лв. месечно.

Предвиденото в дневния ред обсъждане на бъдещата работа на управителния съвет бе отложено за следващо заседание поради изключителната си важност и твърде напредналото време.

Така приключи първото за настоящия мандат заседание на Управителния съвет на ССБ. Надяваме се в обновен състав той да работи ефективно, а всеки един от членовете му да решава съдбата на Съюза мъдро и по съвест.

Марина ПЕТКОВА

ИЗ ЖИВОТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ Плевен

Еднодневен излет до село Байкал

Винаги е приятно, разтоварващо и здравословно, когато човек е сред природата, още повече когато е на възраст или с увреждане. Това е една максима, която човек не може да оспори. Много са кътчетата в нашата родина, които със своята естествена хубост и прелест пленяват човек, зареждат го с повече положителна енергия и емоции. Именно едно такова място е село Байкал, Плевенска област. Него незрящите от ТСО на ССБ - Плевен избраха за своята поредна еднодневна екскурзия.

На 20 август 2016 г. хората от клуба на слепите в Плевен, съвместно с членове още на два пенсионерски клуба от града, се отправиха към Байкал. В 10 часа сутринта над петдесет човека отпътуваха с автобус към крайдунавското село. Въпреки че много от желаещите са посещавали многократно този чуден край от нашата родина, това не им попречи за едно приповдигнато настроение и емоции още от самото начало, които ги съпътстваха целия ден. Байкал е на брега на река Дунав. Известно е с рибарите и техните лодки, римските останки от Улпия Ескус и напредничавия Астросъбор, който събира деца, любители на астрономията от региона, всяко лято, за да наблюдават звездите. Недалеч от Байкал е устието на река Искър, а селото е спирка от международната речна регата TID. Преди 9 септември, когато името му е било Бешлии, е имало пристанище и митница, после са спирали корабите на подводни криле. Сега се прави яхтено пристанище и има идея за ферибот до отсрещния румънски град Корабия. От Божевски баир над селото излетниците можаха да видят Карпатите, понеже времето бе ясно. Разходката сред красивата байкалска природа, чистият въздух, неумолимото августовско слънце поизмориха нашите излетници. Те си отпочинаха в ресторанта към ловно-рибарската хижа край селото. Там сред уютта на рибарски мрежи и ловни трофеи всеки можеше да избере и похапне рибена чорба, рибни деликатеси и традиционни български ястия. Сред хубава храна, глъчка, песни и емоции неусетно премина този обяд и всички, отпочинали и с ведро настроение, се завърнаха в Плевен. Тук е мястото да отправим нашата благодарност към Малинка Табакова, сътрудник на ТСО Плевен, която организира и ръководи перфектно това мероприятие.

Румен ПЕТКОВ

Русе

На 12 юли 2016 година в офиса на РСО Русе се проведе конкурс за бързо и правилно четене и правилно писане на брайлов шрифт. В него взеха участие седем незрящи, които бяха разделени в две групи - на придобили брайловата си грамотност в училищата за деца с нарушено зрение и на по-късно овладели брайловото писмо.

Получи се следното класиране - в първата група на първо място се изкачи Веселина Христова, на второ - Борислав Йосифов, на трето - Румен Рачев, и на четвърто - Марийка Крумова.

Във втората група първото място бе за Деян Николов, второто за Йордан Ташков и третото за Валентин Данев.

Конкурсът се проведе от жури в състав: председател Ганчо Пенев и членове - Хатче Захирова и Росица Маринова. Мероприятието завърши със скромен обяд.

Добрич

Посетихме двореца в Балчик

С голяма радост хората приеха планираната екскурзия до двореца в Балчик и Ботаническата градина. Списъкът бе напечатан, уговорката с транспортната фирма направена, въпреки че някои от членовете на клуба, предвид горещото време, се поколебаха. Колебанието им бе до тръгването, сутрешната прохлада и пътуването се отразиха безкрайно благоприятно.

На портала на двореца ни посрещна лъчезарната и усмихната Христина Борисова, която с изключителната си компетентност ни въведе в магията на историческите събития и живота на кралица Мария от изграждането на двореца до нейната кончина през 1938 година. Омаята от чистия въздух, прохладата и ароматите на екзотичните растения в Ботаническата градина, която е единствена по рода си в страната, привлича гости от цял свят. 18-метровият водопад, който е укрепен с балчишки камъни, поддържа с грехота си мелодията на воден дух, а остарелите воденични камъни само припомнят за времето, когато са били живи. Трудният терен и многобройните стълби не ни уплашиха. По-младите бяха в ролята на придружители и така стигнахме до пристана на морето, където кралицата е имала място за уединение, а висящите градини представляват живописна гледка и своеобразен лабиринт. Параклисът "Стела Марис", който е копие на църква от XV век от остров Кипър, привлича своите поклонници, защото там е било положено сърцето на кралицата. Според легендата за каменния мост на въздишките всеки, който мине през него със затворени очи, получава изпълнение на най-съкровения си желания. Насладихме се и на сребърния кладенец с кристално чистата му вода, вечнозелената магнолия, засадена от кралицата, водните огледала с лилии, двутонните делви и многобройните каменни тронове, както и на трона на кралицата на самия бряг, откъдето е обичала да съзерцава морето. В продължение на 3 часа научихме толкова много от Христина Борисова, колкото никога от досегашните ни посещения. По обяд се ориентираме към поредното ни приятно преживяване - удоволствието от пържена риба и студена бира. Прибрахме се изморени, но удовлетворени. Останаха сили и за песни в акомпанимент на хармоничката на Тодоров.

Иван ТОДОРОВ

"ХобиСклуб" се поклони пред подвига на Левски

На 19 юли в "ХобиСклуб" дойдоха над 30 човека. Поводът бе честването на 179-ата годишнина от

рождението на Васил Левски.

На фона на любимата народна песен на Дякона Магда Минчева изнесе тържествено слово, наситено с много факти и данни за борческия живот на Апостола, за младежките му години и образованието, за семейната среда, за неговата революционна дейност в Сърбия, Влашко и България, за имената и прозвищата, които е използвал, за залавянето и обесването му.

Интересни факти споделиха Траянка Хорозова, Марин Заимов, Иван Годоров и Марин Николов.

Стихове за Левски от Драгни Драгнев и Генчо Златев прочете Иванка Георгиева.

Срещата завърши с народна музика и почерпка.

Иван ТОДОРОВ

Паметник на прославения освободител на Добруджа генерал Иван Колев бе открит в Добрич

На 7 септември в присъствието на премиера Бойко Борисов и други политически личности бе прерязана лентата на първия по рода си паметник, увековечаващ паметта на генерала и падналите войни в битката за Добрич през 1916 година. Прочувствени слова бяха изнесени както за забравения генерал, така и за историческите събития в правилния. Слова произнесоха кмета на града Йордан Йорданов, областният управител Детелина Николова, Валери Симеонов и гости от други страни. Денят започна с преклонение пред загиналите българи, германци, хървати, сърби, румънци, руснаци и турци, погребани в едно и също военно гробище край Добрич - единствено по рода си на Балканския полуостров. Паметникът на генерал Колев, изграден от талантливия скулптор Александър Хайтов, изобразява предводителя на българската кавалерия със сабя в ръка, яхнал своя кон. Скулптурата е висока 6 метра с постамент и излята с 3,5 тона бронз от гилзи. Генерал Иван Колев е бесарабски българин, роден в село Бановка (днешна Украйна) на 15 септември 1863 година. Военното дело като кавалерист изучава до чин генерал. Негови са думите, изписани на монумента на паметника:

"Кавалеристи, Бог ми е свидетел, че съм признателен на Русия заедно ни освободи, но какво търсят руснаците в нашата Добруджа? Ще ги бием и прогоним, както всеки враг, който пречи за освобождението на България".

Различни коментари имаше и във връзка с това, че паметникът е озвучен. В предното копито на коня е монтирана фотоклетка и устройство, от което звучи маршът, старият химн на България - "Шуми Марица".

В края на тържествата паметникът на великия Генерал Иван Колев бе обсипан с цветя от признателния български народ.

Иван ТОДОРОВ

Свищов

На 5 юли по повод юбилейната 1335 година от основаването на Първата българска държава от хан Аспарух (681 г.) ТСО Свищов организира екскурзия до Шумен. Целта на пътуването беше посещение на исторически забележителности, свързани с историята на Българската държава.

Най-напред посетихме Шуменската крепост (Стария град), просъществувала повече от 3000 години.

Първото поселение е от ранножелязната епоха - XII век преди Христа. Тук издигат укрепление и траките през V в. пр. Христа, крепост има и през римската (II - IV в.) и ранновизантийската (V - VI в.)

епоха, както и през ранното Средновековие (VIII - X в.).

Шуменската крепост има важно военно и стратегическо значение. По време на Второто българско царство (XII - XIV в.) тя вече е голям средновековен град с внушително укрепление и забележителна култова и гражданска архитектура. Важното стратегическо положение определя нейната значителна роля в историята на България.

След като изслушахме внушителния и подробен разказ от екскурзоводите за историята на Шуменската крепост, се отправихме към паметника "Създатели на Българската държава", който се намира на 6 км от град Шумен на 450 м надморска височина. Разположен е на хълма Илчов баир на територията на природен парк "Шуменско плато". Паметникът е открит тържествено на 28 ноември 1981 г. по повод честванията на 1300-годишнината от създаването на Българската държава. Състои се от две групи бетонни форми, между които има малки пространства. Тук се намира най-голямата в Европа мозайка-триптих на открито, която заедно с 21 скулптури символизира идеята за създаването, развитието и възхода на Българската държава в периода от VII до X век.

Следващата ни спирка беше "Дворът на кирилицата". В него се намират всичките 30 букви от българската азбука. Те са ръчно изработени от камъка туф в Армения от 12 майстори под ръководството на известния в Европа скулптор Рубен Налбандян. Над тях се издига огромен 12-метров метален кръст, в основата на който са триметровите фигури на създателите на азбуката - светите братя Кирил и Методий. Срещу тях е покръстителят на българите - княз Борис Първи. В "Двора на кирилицата" е построен и параклис, носещ името на този знаменит български владетел. Постоянна експозиция от картини представя Покръстването на българите.

След като се насладихме на изящството от работата на скулпторите, се отправихме към Националния историко-археологически резерват "Плиска".

На около 29 км от Шумен и само на 2 км от съвременния град Плиска се намират останките от първата българска столица. Плиска е столица на Първата българска държава в периода от 681 до 893 година. Докоснахме се до бита и културата на нашите прадеди, разглеждайки находките, изложени в музея, открити в района. Източната порта, която е била главният вход на крепостта, сега е главният вход на резервата. На около 1,5 км от нея е Голямата базилика.

Изказваме своята огромна благодарност на екипа на ЦСРИЛЗУ - Шумен за топлото посрещане и високия професионализъм.

Монтана

"Доброто здраве е най-голямото богатство"

Работата на лекаря е високоотговорна, тя е необикновена, защото в ръцете си той държи човешкия живот! Тя е призвание, на което малцина биха се отдали! Всеки човек има в живота си своя Доктор и рано или късно има късмета да го срещне. Лекарят, помогнал на 48-годишния Марио Лазаров Марков - член на териториалната организация на слепите във Видин, да види света, отново е д-р Борислав Милчев. Една ръка, подадена навреме, дари светлина на Марио и тази светлинка бе дарена от хора с големи сърца. Операцията бе спонсорирана от мъжкия "Лайънс клуб" - Видин по проекта "100 виждащи очи". От създаването си през 2009 г. клубът извършва дейността си на територията на област Видин и работи с хора и домове, имащи нужда от помощ. Поклон пред Вас, които дадохте сили на Марио да се бори с болестта, точно когато го ослепяваше!

Както има много лекари с морал, с качества и с всеотдайност към професията, така има и много

благодарни пациенти. Териториалният председател Радославка Иванова и Марио Марков благодарят от сърце на "Лайънс клуб" - Видин и лично на д-р Милчев за човеколюбието и отговорността към социално слабите хора. Благодарение на Вашите професионализъм и хуманност ние съхраняваме най-ценното за всеки от нас - здравето.

Снежана АТАНАСОВА

Петрич

Поклонническа екскурзия до Гърция

Подготвихме екскурзия до Гърция с поклонническа цел - посещение на два манастира, с които нашите хора от ТСО Петрич бяха запознати предварително. Определихме датата - 22 и 23 юли 2016 година, и за да разнообразим нашето пребиваване в Гърция, направихме програмата така, че да започнем с кратък няколкочасов престой на морето (плажа "Тузлата") и да завършим с посещение на пещерата "Алистрати".

Преспиването беше в манастира "Света Параскева". Някои от нас посещаваха за трети път този манастир. Намира се в област Серес, близо до градовете Родоливо и Домиро в полите на планина Пангео (Кушница), Северна Гърция. Тази светица е покровителка на незрящите, затова пред иконата и в главната църква има закачени много очила - от хора, които са се излекували и са ги оставили там като вече ненужни.

Особен интерес представлява и импровизираната зоологическа градина с екзотични птици.

На следващия ден се отправихме към манастира "Света Богородица Икосифиниса" - една добре поддържана от монахините света обител, в която има черква с впечатляващ с дърворезбите си иконостас. Специално място в него е отредено на иконата на Света Богородица с Младенеца, изобразени без лица. Според една от легендите иконата не е създадена от човешка ръка, а вследствие на чудо от пурпурно червена светлина. Една от версиите за намиране на иконата е, че свети Герман Йордански е получил указание от ангел да напусне Палестина, за да се върне и основе манастир в Македония в един оазис с 20 палми (на гръцки "икоси финикес" означава 20 палми).

Интересното в гръцките манастири е тяхното гостоприемство - посрещат те с вода, кафе и сладки или локум. Сядаш, отмаряш, споделяш впечатления. Направихме доста снимки. По лицата на хората грееха усмивки, виждаше се, че са доволни. След това с автобуса се насочихме към последната ни дестинация - пещерата "Алистрати".

Желанието на всички да я видят беше толкова голямо, че дори билетът за входа не ги уплаши - 5 евро. Бил съм в няколко пещери, но като тази не съм видял. Всяка пещера си има своя красота, но пещерата "Алистрати" е уникална. Думите сякаш спират, не намирам точните, за да опиша чувства, усещане, възхита... Заслужава си човек да види това природно чудо.

И така - нашата екскурзия приключи. Пожелахме си пак да се съберем и отново да се видим.

Георги ИВАНОВ

Шумен

На почивка в Шипково

През юли голяма група хора от РСО Шумен почивахме в почивната станция на ССБ "Релакс" - Шипковски минерални бани. Бяха включени членове на ТСО Преслав, ТСО Търговище, ТСО Омуртаг и ТСО Нови Пазар. В станцията имаше и посетители от Благоевград и София.

Не можем да опишем възхищението си от обстановката в станцията, базата за рехабилитация, обслужването в стола и отношението на персонала към незрящите гости - всичко беше повече от отлично.

Не сме очаквали, че ще присъстваме и на концерт, организиран от кметството на Шипково и читалище "Светлина - 1902 г.". На 23 юли в почивна станция "Релакс" се проведе и празник на минералната вода. Най-голямото духовно удоволствие беше, че ние, почиващите в станцията хора с нарушено зрение, успяхме да се порадваме и насладим на изящните изпълнения на оркестър "Калофер" - Карлово, самодейните състави от селата Черни Осъм и Шипково и "Фуриите на Мишо" от Хасково. "Приехме този концерт като награда в чест на 95-годишнината от създаването на ССБ" - така се обърна в благодарственото си слово към съставите председателят на РСО Шумен Любомирка Лазарова.

Препоръчваме на всички организации, които имат възможност да почиват и да провеждат рехабилитация, да посетят почивна станция "Релакс" - Шипковски минерални бани. Кристален въздух, минерална вода, гори, чиста и изрядна база, хубава кухня - можете да се уверите в това, само ако дойдете! А да не говорим за хидропроцедурите - нови уреди, добри рехабилитатори, чистота!

Не бива да забравяме, че има съвсем нов асансьор, който облекчава движението на незрящите и трудноподвижните хора. Не са забравени подстъпът и транспортърът за инвалидни колички.

Всичко това сме чели и чули, че някъде го има, гледали сме го по филмите, но сега го видяхме тук - в почивна станция "Релакс"!

Елате, посетете и ще се уверите! Ще прекарате чудесно!

Стоянка ХАРАЛАНОВА

София

75 години достоен живот

В една хубава съдържателна стара градска песен се казва: "Животът не се измерва по години, а по дирята оставена след нас, а по дирята оставена след нас...!".

Колко подхожда това да се каже за пътя, изпълнен с много бури и прегради, по който преминава живота на Елена Александрова.

Родена е в София през 1941 г. със значително увредено зрение. Детството ѝ е било изпълнено с много горчивина, обиди и лишения. На 5-годишна възраст остава сирак без майка, а на 15 години и без баща.

Тогава е настанена и намира закрила и дом в Приюта за слепи жени, където пребивава в продължение на 2 години. На 15 години постъпва на работа в Предприятието за хора с увредено зрение "Успех", където в продължение на 8 години е работничка по направата на мрежи. След това 3 години работи в Националната потребителна кооперация на слепите.

Най-дълбока следа Елена остава и среща много нови и добри приятели в Националния професионален хор на слепите, където 28 години работи като професионална хористка.

Майка е на двама здрави и трудолюбиви синове. Има 4 внуци и 4 правнуци.

Преди десетина години напълно безкористно, по собствена инициатива проправи пътя за слепите хора и техните придружители към столичните театри. С такт, умение и настойчивост установи връзки с директорите на софийските театри и започна да получава билети на преференциални цени, а нерядко и безплатно за посещения на различни интересни и висококачествени представления. За стотици хора с увредено зрение от София името на Елена се свърза с театъра, който неусетно влезе в тяхното ежедневие.

Заслужава признание и уважение трудът, който положи Елена Александрова да обучава жени с увредено зрение в практикуването на плетиво. В продължение на дълго време, веднъж седмично в определен ден и час, в клуба на градската организация на слепите в София всички желаещи да усвоят майсторството на плетивото бяха добре дошли и посрещнати от Елена. За мнозина това бе началото в тази творческа дейност, а други постепенно напредваха. Редица лекари, психолози и други твърдят, че заниманията с плетиво са мощно средство срещу безделието, което убива човека, средство, изпълняващо незаменими лечебни функции върху човешката психика.

Красиво, с високо майсторство изработените плетива още от далечни времена са считани за неразделна и много важна част от художествените занаяти. С разнообразните си фигури на цветя, птици, животни и др. хрумвания на техните творци плетивата намират място като най-впечатляващи експонати в редица музеи и изложбени зали по света.

Успоредно с това заниманията по плетиво дадоха шанс на много жени, живеещи в самота и с ограничени възможности за контактуване, да се срещат, да споделят радости и болки от ежедневието си.

Значителен е броят на жените от София, Варна, Пловдив, Гърция и другаде, които продължават да търсят Елена по телефона, скайпа и по всякакъв друг начин и да получават нейните ценни съвети в по-нататъшното усвояване и разнообразяване на различните видове плетива.

Към активната самодейна и общественополезна дейност на Елена непременно трябва да посочим и създадената по нейна инициатива женска организация на незрящите жени от София. Дейността на това женско формирование започна при много добра организация, като ежесечно в клуба се събираха по над 40 незрящи жени, които с внимание изслушваха беседи и информации по актуални теми от подготвени лектори. Срещите продължаваха със свободни разговори и почерпка с това, което присъстващите лично бяха приготвили за целта.

Въпреки раните, получавани от предателствата на най-близките "приятели", тя не таи мъст и остава изключително добронамерена към всеки нуждаещ се от съчувствие и винаги има готовност да подаде ръка на събратята си по съдба.

Името ѝ е известно сред широката общественост на хората с увредено зрение не само в София, но и далеч из страната, и всички я знаят като един много добър човек!

По повод нейния юбилей и като признание за многогодишната ѝ обществена, социалнополезна дейност ръководството на ССБ награди Елена Александрова със "Златна значка". Да и бъде честита! Пожелаваме и здраве, късмет и на МНОГАЯ ЛЕТА!

Георги ПЕТРУШЕВ

ОФТАЛМОЛОГИЯ Нов пробив в лечението със стволови клетки

Японски учени докладват за първата успешна трансплантация на стволови клетки, извлечени от кожата на пациентка и трансплантирани в очите ѝ. Благодарение на тази операция частично е възстановено изгубеното зрение на пациентката.

Пациентката, 70-годишна жена, е с диагноза, свързана с възрастова дегенерация на макулата - най-разпространената причина за увреждане на зрението при старите хора. Тя се подлага на експериментално лечение през 2014 г. като част от пилотно проучване. Сега, две години по-късно след трансплантацията, учените споделят резултатите, пише ScienceAlert.

Лекарите вземат малък фрагмент кожа от ръката на жената - не повече от 4 милиметра в диаметър - и буквално препрограмират епителните клетки в индуцирани плурипотентни стволови клетки (induced pluripotent stem cells - iPSC).

Този вид клетки са способни да се трансформират на почти всеки тип тъкан на организма, включително и очната тъкан на ретината.

След като клетките са препрограмирани да се превърнат в ретинален пигментен епител (retinal pigment epithelium - RPE), са култивирани в лабораторията, нараствайки като ултратънък лист, който след това се трансплантира зад ретината на пациента.

През цялото време, учените наблюдават поведението на изкуствено отгледаната ретина и колко дълго клетките ще функционират вътре в очите на жената. Трансплантираният участък сраства напълно и сляпата пациентка възстановява частично зрението си.

"Много се радвам, че не възникнаха никакви усложнения след операцията. Но това е само първата стъпка в използването на индуцирани стволови клетки в регенеративната медицина. Ние ще продължим да експериментираме дотогава, докато това лечение не стане достъпно за много пациенти" - сподели ръководителят на проекта Масайо Такахаси (Masayo Takahashi) от Института Рикен.

Обнадеждаващ метод за лечение на пигментен ретинит

Учени са успели да поправят генетичен дефект, който причинява слепота, използвайки за първи път метода за генетично редактиране CRISPR за подмяна на дефектен ген, свързан със сетивно заболяване. Изследването, което е довело до успешното редактиране на дефектни гени, отговорни за заболяването пигментен ретинит (retinitis pigmentosa - RP), в стволови клетки от тъкан на пациента, е проведено от учени от Медицинския център на Университета на щата Колумбия (CUMC) и Университета на Айова. Изследването, публикувано в научното списание Scientific Reports, проправя пътя за терапевтичното приложение на CRISPR при лечение на очни заболявания. Учените са създали стволови клетки от проба от кожа, която е взета от пациент с пигментен ретинит. Клетките на пациента вече са имали мутацията, предизвикваща заболяването, а учените са използвали CRISPR, за да поправят дефектния ген. Стивън Цанг (Stephen Tsang), доцент по офталмология и доцент по патология и клетъчна биология в CUMC, един от старшите автори в публикацията, твърди, че тези редактирани стволови клетки могат да се трансформират в здрави ретинални клетки и да се трансплантират обратно в същия пациент като форма на лечение за слепота.

"Свързаната с X-хромозомата форма на пигментен ретинит е чудесен кандидат за прилагането на прецизен медицински подход, тъй като една обща мутация е отговорна за 90% от случаите", обяснява Цанг. Използвайки CRISPR, който лесно може да се адаптира към различни последователности на ДНК и позволява бързо и точно редактиране, учените могат да вземат от собствените клетки на пациента и да извършат необходимите поправки, специфични за генома на конкретния индивид. Тъй като корекции се правят в клетки, получени от собствените тъкани на пациента, лекарите могат да

ретрансплантират клетките без опасения за отхвърляне от имунната система. Предишни клинични изпитвания са показали, че генерирането на ретинални от ембрионални стволони клетки и използването им за трансплантация представлява безопасна и потенциално ефективна процедура. В тази публикация учените са се прицелили в един от най-честите варианти при пигментния ретинит, който се причинява от единична грешка (грешка в една нуклеотидна база) в ген, наречен RGPR (retinitis pigmentosa GTPase regulator). Последователността на гена RGPR, който съдържа множество повтори от нуклеотидни двойки, го прави труден за редактиране. Учените твърдят, че затова този успех с RGPR е изключително обещаващ - що се отнася до лечението на други форми на заболяването, предизвикани от мутации в други гени.

Сегашната терапия на пигментен ретинит, препоръчана от Националните институти по здравеопазване, включва консумацията на високи дози витамин А, който забавя загубата на зрение, но не лекува заболяването.

Други типове генна терапия за пигментен ретинит в момента се подлагат на клинични изпитвания. За разлика от CRISPR-базираните методи тези терапии добавят участъци от ДНК, които компенсират някои от дейностите на дефектния ген, но не поправят директно оригиналната мутация. Допълнителни проследяващи изследвания са показали, че ползите за зрението от тези генно-компенсаторни терапии отшумяват с времето.

Прецизният CRISPR-базиран подход за лечение на пигментния ретинит може да представлява значително подобрение спрямо наличните терапии и може да възстанови зрението на пациента, тъй като CRISPR със своята изключителна точност може да коригира самия генетичен дефект, отговорен за заболяването. Въпреки това, CRISPR технологията все още не е одобрена за употреба при хора.

По материали от Интернет

ПРОЕКТИ Национално читалище на слепите "Луи Брайл 1928" изпълни проект "Инвестиция за единствената специфична библиотека в България"

Мисията на Националното читалище на слепите "Луи Брайл 1928" е да подпомага образованието, културния и социалния живот на хората с нарушено зрение. Вече близо 90 години, от създаването си досега, читалището е средище на културния живот на незрящите в България.

Националното читалище на слепите популяризира творчеството на незрящи творци в областта на литературата, музиката, изкуството. В същото време читалището подкрепя незрящите ученици и студенти, като им предоставя необходимата текстова информация като електронни и брайлови книги. От 1992 г. служителите на читалището разработват и реализират проекти, насочени към интегрирането на незрящите творци в културния и социалния живот на обществото. Някои от проектите осигуряват възможности за закупуване на ново оборудване и обзавеждане за подобряване на качеството на работата и прилагане на най-новите технологии.

През юли тази година Читалището успешно изпълни поредния си проект "Инвестиция за единствената специфична библиотека в България". Проектът е финансиран от Фонд "Социална закрила". По него беше закупено обзавеждане и оборудване на стойност 21 799 лв., от които 90% осигури фонд "Социална закрила", а останалите 10% бяха собствен принос на Читалището.

Основните закупени активи са: 80-клетков брайлов дисплей, 2 компютъра, висококачествен фотоапарат, стелажи, ергономични и посетителски столове.

Благодарение на осъществения проект ще се подобри качеството на предлаганите от Читалището

услуги и ще се улесни работата на служителите. Екипът на Националното читалище на слепите "Луи Брайл 1928" ще продължи и в бъдеще да разработва и изпълнява подобни проекти.

Иван ДОБРОВОЛОВ

"Да докоснеш изкуството"

Приключи изпълнението на дейностите по проект "Да докоснеш изкуството" на фондация "Съпричастие", финансиран от Фонд "Култура", община Варна. Проектът се изпълнява в партньорство с Регионален исторически музей - Варна и СОУ за деца с нарушено зрение "Проф. д-р Иван Шишманов" - Варна.

Фондация "Съпричастие" е учредена на 25 април 2000 г. във Варна. Основна цел на фондацията е да осъществява социална рехабилитация и интеграция в обществото на деца и възрастни с различни увреждания посредством реализиране на програми и проекти в областта на образованието, квалификацията, трудовата реализация, социалните услуги и културната интеграция. От месец май 2003 г. фондация "Съпричастие" е регистрирана като доставчик на социални услуги в Агенцията за социално подпомагане, а от 2007 г. е лицензиран доставчик на социални услуги за деца от Държавната агенция за закрила на детето.

Екипът на фондацията се състои предимно от хора с увреждания и се стреми да бъде инициатор за разрешаване на специфичните проблеми на тази общност.

Основна цел на проекта е осигуряването на достъп на незрящите до културно-историческото наследство на Варна и повишаване на атрактивността на града като туристическа дестинация за хората с нарушено зрение.

За постигането на тази цел фондация "Съпричастие" в партньорство с Регионален исторически музей - Варна и СОУ за деца с нарушено зрение "Проф. д-р Иван Шишманов" - Варна разработи и отпечата 5 албума, съдържащи някои от най-характерните експонати от подразделенията на РИМ. Това бе постигнато чрез осъществяване на срещи между екипите на партньорите, закупуване и доставяне на подходящи материали за изработване на албумите, заснемане на съответните експонати, изработване на графики на експонатите от художник, който ги адаптира за релефно отпечатване, печат и окомплектоване на албумите от екипа от СОУДНЗ "Проф. д-р Иван Шишманов", тестване на албумите от хора с увредено зрение.

В резултат на дейностите по проекта бяха създадени 5 албума за различните отдели на РИМ, които съдържат информация за съответния музей, снимки на експонатите, релефни изображения, уголемен текст с информация за всеки експонат и текст на брайл. Екземпляри от изготвените албуми ще бъдат предоставени на РИМ, СОУ "Проф. д-р Иван Шишманов" и ЦСРИ, който се управлява от фондация "Съпричастие".

По този начин се въвежда една иновативна практика за България за осигуряване на достъп до част от културно-историческото наследство на Варна за хора с увредено зрение, които обичайно не могат да докоснат експонатите в музеите и храмовете, тъй като те са разположени зад витрини и незрящите могат да разчитат само на описанието, което получават от екскурзоводите и придружителите си. Чрез създадените по този проект албуми хората с нарушено зрение ще могат самостоятелно да придобият известна представа за съдържанието на музейните експозиции, сами да възприемат отделните експонати и да се докоснат до красотата и изкуството. Така Варна може да се превърне в привлекателен център за хората със специфични възможности, ще се издигне до нивото на големите

европейски градове, осигуряващи подходящ достъп до своите забележителности за хората с увреждания, и ще се създадат условия за разширяване на социалния туризъм.

Веселина СТОИЛОВА

ПЪТЕПИС Международна регата TID 2016

Отново на борда

Пътувам с едно раздрънкано автобусче по редовна линия на неизвестна фирма от София за Козлодуй. Автобусът няма климатик нито пък добра вентилация. С мен са съпругата ми Анелия Младенова, Славчо Дедиков и Мария Бишкова. Някъде напред по шосето, удобно разположена върху чисто нов колесар, купен от Регионална съюзна организация - София, лети нашата лодка - добре екипирана за тазгодишната международна регата TID. В колата, която тегли колесара и ще ни ескортира по крайбрежието на Дунав, седят двамата ни капитани Стоян Карастоянов и Филип Битраков, а така също Вихър Пеев - най-възрастният член на екипажа. Очакваме към нас да се присъединят още Павлин Митев в село Байкал, Слави Цветков и Веско Цветков в Русе.

Минаваме покрай атомната централа, която е съвсем близо до пътя. Виждаме табела с надпис - "Гама лъчение 0,13 - нормално". Това изглежда доста успокояващо. С известни затруднения пускаме лодката на вода, опъваме палатките и сядаме на чашка ракия. Надяваме се да се насладим на една от прекрасните крайдунавски вечери. Местната община е приготвила за участниците в регатата боб с наденица, минерална вода и бира. Гозбичката е прекрасна, а водата и бирата добре изстудени. С настъпването на мрака бяхме подложени на най-яръстната атака от комари, която някога сме виждали. Интересното беше, че те не ни хапеха, а просто пълзяха по нас със стотици. Вероятно са някакъв генетично модифициран тип от вариращата радиация наоколо.

Утрото посрещаме с попътен западен вятър. Извеждаме лодката с гребла до фарватера, прибираме греблата и се понасяме с 12 километра в час по течението с опънато предно платно или така наречения стаксел. Да плаваш, носен от вятъра, е изключително удоволствие. Чувства се пълният контакт с природата. Реката вдига леки вълни, които лодката пори без затруднение и издава шум, галещ ухото на всеки ветроходец. Буйната зеленина от двете страни на реката, самата река и вятърът проникват в душите ни като една неопикуема свежест. Няма физическо усилие, няма горещина - пълен релакс за екипажа. Не усещаме как пристигаме в село Остров. Вечерта е приятна. Местното читалище, както миналата година, е подготвило програма за гостите. Гозбата е отново боб с наденица. Всъщност това меню ни очаква и по-нататък. Интересното е, че колкото по на изток отиваме, бобът става по-рядък, а наденицата вече не се предлага. Всъщност това са възможностите на общините, нашите домакини, и ние не би трябвало да имаме каквито и да е претенции.

Вторият ден от нашето пътуване е като първият - попътен вятър, късо разстояние - истински разкош. Прогнозата за времето обаче е, че вятърът ще утихне и ще започне горещина. В село Байкал научаваме още една тъжна новина. Третият за нас преход няма да бъде от Байкал до Черковица, както беше обявено в сайта на регатата, а до Белене. Това означава, че ни очаква преход от 70 километра.

Капитанът каза: "Не се притеснявайте, дами и господа! Аз имам една изненада за вас". Загребахме първите километри от огромното разстояние, решени да не слезем от лодката, докато не го изминем. - Гребла по борд - изкомандва капитанът.

Това означава, че трябва да приберем греблата по борда на лодката, а не вътре в нея. Звукът, който

чуваме след това, ни изпълни с възторг. Капитанът опитваше да стартира двигател. Първоначално доста неуспешно, но след това двигателят запя и с известни прекъсвания от негова страна, гарнирани с гребане от наша, стигнахме до Никопол.

Спряхме за кратка почивка. В градчето имаше панаир. Между машините в кафето минаваха търговци, предлагащи всевъзможни неща. Оставаха ни още 25 километра до Белене. Потеглихме и с разочарование установихме, че двигателят не иска да работи. Както каза капитанът - "Той е със собствено мнение". Продължихме с гребане и след около 3 часа се озовахме на мястото, където реката се разклонява на два канала около остров Белене. Който няма работа в Белене - хваща левия канал, а желаещите да посетят това градче трябва да хванат десния, който всъщност няма изход, защото е преграден от понтонен мост, свързващ града с острова. Организаторите ни обясниха, че трябва да караме около 4 километра по течението на този канал, за да стигнем до лагера. Връщането обратно обаче е невъзможно с гребане, защото течението е много силно. Ние се подвоумихме дали да влизаме в канала и решихме да спрем за кратка консултация на едно изключително живописно място. Още докато приближавахме брега чухме музика и възторжени викове. Очевидно там се вихреше страхотен купон. Музиката спря за момент и диджеят каза: "Поздравяваме участниците в регатата със следващата песен". Веднага щом акостирахме един представител от веселящата се група дойде и сърдечно ни покани да се присъединим към тях. Ние го направихме на драго сърце. Оказа се, че сме попаднали на банкет на една от ловните дружинки в Белене. Похапнахме чудесна супичка, кюфтета, кебапчета и луканка, каквато никой от нас никъде не беше ял. Бирата се лееше като из ведро. За съжаление трябваше да се сбогуваме с новите си приятели и да продължим към Белене. Щом пристигнахме там установихме, че лагерът е разположен на изключително неудобно стръмно място и има само една тоалетна без врата. Няколко души от екипажа отидохме на хотел. На техническата конференция предния ден организаторът Йонко Кожухаров беше обяснил, че между 8 и 10 часа ще има катер, който да изтегли всички лодки нагоре срещу течението до входа на канала. В 8 часа и 10 минути ние вече бяхме седнали в лодката, готови за теглене. Кожухаров пристигна и с много груб тон ни попита защо не сме заявили, че ще искаме катерът да ни тегли. Капитаните обясниха, че са го информирали на техническата конференция предния ден. Той каза, че няма писмено заявление. При което започна словесна престрелка между него и нас. Ние изразихме възмущението си от условията в този лагер, където нямаше дори една чешма. След около час катерът дойде и ни върза заедно с няколко канута. Плавахме срещу течението, теглени на буксир, и си мислех защо беше цялата тази разправа. На 600 метра от началото на канала свърши горивото на катера. Трябваше с гребане да вземем това разстояние срещу много силно течение. Изминаването на тези метри ни отне 40 минути усилен труд без почивка. Когато най-после завихме и тръгнахме към левия канал, течението непрекъснато ни буташе към острова. Този остров е известен с печалната си слава на лагер за политически затворници. Той е дълъг 18 километра и около 5 километра широк. Подобен, с такива размери, няма по цялото протежение на Дунав. Днес, а и преди години той е бил изключително подходящо място за производство на селскостопанска продукция.

Предстоеше ни да плаваме около 30 километра до Свищов. Съзряхме приказен пясъчен остров, на който решихме да спрем и да се изкъпем в реката. Имаше прекрасна лагуна, каквато може да се види само на картинките на приключенските книги. Обадохме се със съпругата ми на нашите внуци в София да им кажем на какво приказно място сме. Големият ни внук, който още не е навършил 5 години, попита: "Има ли палми?". Аз, разбира се, отговорих, че има и той продължи: "Има ли папагали?". Как да му кажа, че няма, като и на мен ми се иска да има палми и папагали.

В Свищов лагерът беше разположен на 4 километра от града, точно на мястото, където руските войски са направили десанта през 1877 година. Тази местност я наричат Паметниците. Тук наистина има паметници на загиналите войни. Тъкмо стъпих на брега и разбрах, че един господин иска да се снима с нас. Това беше прославилият се в България върл фен на Манчестър Юнайтед, който официално се е прекръстил на името на любимия си тим. Той имаше татуирана на челото си емблема на отбора. Г-н Юнайтед ни разреши да използваме снимката с рекламна цел и се раздели с нас.

Разстоянието до Русе е 55 километра и понеже там ни очакваше един ден почивка, ние решихме да разделим маршрута на две части. Спряхме за нощувка на около 20 километра от Русе в местността Стълбище. Може би е наречена така заради стъпаловидната форма на брега. Тук се простираше широколистна гора, в която намерихме прекрасно място за палатките. Отбихме се за обяд в

ресторантчето на баба Кина. Там вече седяха и кротко пиеха ракия наши познати немци. Ние се присъединихме към тях и след около час вече задружно пеехме общопознати интернационални песни. Празнувахме имения ден на Мария, защото беше 15 август. Нашият приятел - 72-годишният Йорген от Франкфурт, се възхити, че имаме такъв празник. Вдигнахме много наздравници, а след това немците отплаваха, докато ние се оттеглихме за кратка почивка под дебелиите сенки на вековните дървета. Вечерта нашето празненство продължи. Капитанът запали огън и изпече прекрасни наденички на една случайно намерена ламарина. Седяхме край огъня и в главата ми звучеше откъс от тазгодишния летен хит на Стефан Вълдобрев:

*"Времето лети все по-далеко,
ние го следим, но по-полека.
Огънят гори, луната мига
и засега това ни стига".*

В Русе отплавахме на следващия ден. Там ни чакаха топли души за пръв път откакто бяхме тръгнали. Блажено се изкъпахме, облякохме чисти дрехи и излязохме в града. Най-после отново в цивилизацията! В търговската зона е пълно с прекрасни кафенца, сладоледи и студена бира. Напуснахме този град рано сутринта на следващия ден. Трябваше да изминем 31 километра до село Ряхово. Спомням си миналогодишното плаване по този участък при силен насрещен вятър и големи вълни. Сега също имаше вятър и вълни, но не чак толкова. Минахме под Дунав мост 1, което значи, че сме се подмладили с още три години, и рано следобед вече бяхме в Ряхово. Тук до самия лагер има рибна борса. Веднага купихме 5 килограма шаран и сом, които бяха изпържени вечерта в малък тиган, осигурен от Омбрето - присъединилия се към нас най-възрастен български участник в регатата. Той е на 82 години, но първенството по възраст държи участничка от Германия, която е с три години по-голяма от него. Най-интересното е, че тя все още здраво държи греблото на своето кану и плава от родината си с намерение да стигне до Черно море. Не е ли това възхитително!

По-нататък до Силистра маршрутът минава през най-красивите места около реката, включително резервата Сребърна. Над Дунав прелитат всевъзможни птици - лебеди, пеликани, корморани, чайки и тъй насетне. Финалното акостиране в Силистра беше в една невиджана тиня. Оттук трябваше да извадим лодката. Всички мъже от екипажа задружно я вдигахме, затънали юнашки в тинята, за да я качим на колесара. Шофьорът на ескортиращата ни кола въртеше лебедката. Успяхме да я качим, но предстоеше по-трудното - колата да я издърпа от реката. Въпреки че е с двойно предаване, реното затъна и мисията се оказа невъзможна. Притече се на помощ един джип и с усилието на двете коли колесарът изпълзя от тинята и стъпи на здрава почва.

С все още леко мокри панталони се качваме в автобуса на фирма "Юнион-Ивкони" за София.

Климатикът не работи, но за сметка на това отоплението е включено при 34 градуса температура навън. Тази подвижна сауна беше най-тежкото изпитание от цялата регата.

Целият екипаж на лодката изказва сърдечна благодарност на нашия спонсор фондация "Български спорт", а така също на Управителния съвет и лично на председателя на РСО София Асен Алтънов, затова че отпуснаха средства за купуването на колесара. Това позволява лодката да се транспортира и на други места за организирането на гребни лагери. Остава само едно - повече млади хора да се включат в този прекрасен спорт. Средната възраст на екипажа и този път приближаваше 60 години. Всъщност голяма част от останалите участници и от други страни бяха доста възрастни. С повечето от тях вече се познавахме. Мисля си, че няма по-добър начин за запознанства и сприятеляване между народите от крайдунавските държави.

Йордан МЛАДЕНОВ

СПОРТ Достояно представяне в Европа

По покана на Международната федерация по шахмат за незрящи (IBCA) българският национален отбор по шахмат взе участие в Първото отборно европейско първенство по шахмат във Варшава, провело се в периода 23 юли - 2 август 2016 година.

Българската делегация бе съставена от четирима шахматисти, формиращи националния ни отбор, съгласно решение на Управителния съвет на Федерация "Спорт за хора със зрителни увреждания", както следва: Расим Низам - капитан на отбора и първа дъска, Александър Тодоров - втора дъска, Йордан Георгиев - трета дъска и Габриела Илиева - четвърта дъска. Нашата делегация включваше още Димитър Илиев - треньор на националния ни отбор, и Георги Гергов - ръководител и преводач на групата.

Пътуването бе извършено с автобусен транспорт, като всички участници от българска страна пристигнаха в полската столица на 22 юли и отпътуваха обратно за София през Прага на 2 август. В първенството се включиха 13 отбора от 12 страни (България, Великобритания, Германия, Испания, Литва, Полша I, Полша II, Русия, Турция, Украйна, Франция, Холандия и Хърватска). Главен съдия на турнира бе международният съдия от Полша Рафал Сивик.

След разпределението на отборите според техния общ рейтинг нашият тим бе подреден на девета позиция. Турнирът се проведе по швейцарската система в девет кръга, като заради нечетния брой участници почти всеки от отборите получи правото на почивка по веднъж. Така нашият национален отбор изигра осем срещи, в които се получиха следните резултати по кръгове:

първи кръг – България – Полша I – 0:4;

втори кръг – Великобритания – България – 0:4;

трети кръг – България – Франция – 3,5:0,5;

четвърти кръг – България – Украйна – 0:4;

пети кръг – Германия – България – 2,5:1,5;

шести кръг – България почиваше и получи една мач-точка и две точки за игри;

седми кръг – Русия – България – 2,5:1,5;

осми кръг – България – Холандия – 4:0;

девети кръг – Испания – България – 3:1.

След изиграването на всичките девет кръга нашият национален отбор се подреди на седмото място с актив от седем мач-точки, като единствен игра с първите пет отбора по рейтинг на първенството.

Следва да се отбележи отличната игра на нашия международен майстор и капитан Расим Низам и превъзходното и сърцато представяне на младата ни надежда Габриела Илиева.

По дъски нашите състезатели събраха следния актив от точки, без да се отчитат служебните ремита в шестия кръг:

- на първа дъска Расим Низам спечели 5,5 точки и зае престижното трето място на първа дъска;

- на втора Александър Тодоров – 3 точки;

- на трета дъска Йордан Тодоров взе 3,5 точки;

- на четвърта дъска Габриела Илиева спечели 3,5 точки. Тя заслужи и наградата за единствена дама и най-млад участник на турнира.

На церемонията по награждаването отличията връчиха полският министър на спорта, главните организатори от IBCA и "Асоциация CROSS" - Полша, както и съдийският екип на турнира.

Събитието протече в приятелска атмосфера. Изградени бяха нови контакти с участващите организации от Полша, Испания, Украйна и др. - предпоставка за бъдещи добри отношения между държавите участнички. В нашия тим цареше екипност и отборен дух, допринесъл за достойното представяне на България на европейското първенство.

Георги ГЕРГОВ

Дни преди отпътуването на българските параолимпийци за Рио

Интервю с Илия ЛАЛОВ

Интервюиращ: Разговаряме с господин Илия Лалов, председател на Българската параолимпийска асоциация, дни преди българските спортисти да отпътуват за параолимпийските игри в Рио де Жанейро. И в тази връзка първият въпрос е - от коя до коя дата са игрите?

Илия Лалов: Игрите са от 7 до 18 септември. На 7 е официалното откриване, на 18 - официалното закриване. Състезанията по отделните спортове са в различни дни. Програмата е готова, може би ще има малки корекции по дни и часове. Положението засега общо взето е ясно.

Въпрос: Нашата делегация пътува на 30 август, доколкото разбрах. Какъв е съставът?

Илия Лалов: Да, нашата делегация пътува на 30 август. В делегацията са включени 5 спортисти в леката атлетика. Това са Даниела Тодорова (копие и диск), Иванка Колева (гюле и диск), Радослав Златанов (100 м), Ружди Ружди (гюле и диск) и младият Християн Стоянов (1500 м).

За пръв път имаме спортист, който ще участва в тениса на маса, това е Денислав Коджабашев. И спортистка, която за пръв път ще участва в състезанията по спортна стрелба - Милена Тодорова. Съответно с тях са минимален брой треньори, такъв е регламентът на параолимпийските игри. Това са треньорите на Иванка Колева - проф. Стефан Стойков, на Ружди и на Милена - Радостин Тодоров, на Християн - Веселин Георгиев, и на Радослав Златанов - Петър Дачев. В тениса на маса треньор е Деян Георгиев, а в спортната стрелба - Стефан Тодоров. Лекар на делегацията ще бъде доц. Владислав Иванов - човекът, който близо 20 години се занимава с направата на спортни протези, спортни ортези и всички други необходими помощни средства за нашите спортисти. В делегацията са включени съответно параолимпийско аташе - Деница Панчева, главният треньор Снежанка Латева и евентуално аз ще бъда ръководител на делегацията.

Интервюиращ: Така. Да, чувство за хумор... "Евентуално" значи...

Въпрос: Това коя поред олимпиада Ви е? Вие сте историята на българските параолимпийски игри...

Илия Лалов: На олимпиадата в Барселона през 1992 г. бях за пръв път.

Въпрос: В тази връзка, в чисто исторически аспект, какво смятате - кои игри са били най-добри и какво да очакваме сега от Рио?

Илия Лалов: Нямам представа какви са били игрите в Сеул (1988 г.), когато за пръв път наши спортисти с нарушено зрение участват в параолимпийски игри. Известно е, че тогава участваме с трима лекоатлети и за пръв път и за последен път и с отбор по голбал, който отбор беше, понеже аз познавам подготовката и състезанията, в които участваха преди тези игри, на много високо равнище и нелепо просто не успя да стигне до финалната четворка на игрите. Като брой медали тази олимпиада ни е най-успешната - Георги Сакеларов с два златни медала на диск и на гюле и Донко Ангелов със сребърен медал на троен скок.

Въпрос: А сега какво да очакваме?

Илия Лалов: Сега можем да очакваме някой и друг медал. Може и да няма, нещата, както се казва, са на кантар. Всичко зависи не само от подготовката, а и от моментното състояние на всеки спортист, от конкуренцията и да имаме в малка степен и известен шанс. Особено в тениса на маса, където има жребий, в атлетиката, където има субективна съдийска преценка при хвърлянията и тласканията на спортисти с инвалидни колички, а съдията може да отсъди фаул за направено движение или не, което е доста относително и не гарантира сигурност във всеки един от спортистите, затова че няма да бъде санкциониран за отделния си опит.

Въпрос: Заговори се за един аспект, който като че ли досега оставаше на заден план - психологическата работа със спортистите. Как стои този въпрос при параолимпийците?

Илия Лалов: Това е общ проблем за всички спортисти в България според мен. Отнася се до голяма степен и за параолимпийците, особено за по-младите състезатели, за които едно участие в параолимпийски игри при такъв голям стадион, такъв голям зрителски интерес е доста, доста шокиращо и притеснително. Но се надявам, че ще им помогнем до голяма степен да преодолеят едно такова притеснение. А и някои от тях са вече с достатъчно натрупан опит. Преди всичко смятам, че преобладаващо ще бъде голямото им желание за успешна изява и призово класиране. Това повече ме притеснява да не би да ги затормози.

Въпрос: А какво се случва с може би най-титuluваната ни параолимпийка в последните години Стела Енева?

Илия Лалов: Стела беше обвинена в наличие на непозволени медикаменти или допингиращи средства в урината след анализ. Получи едно наказание от 4 години, но последва обжалване и чакаме резултата от обжалването, защото има доста такива обстоятелства, които предполагат и има известно основание да се счита, че може съответно да се получи намаление на наказанието.

Въпрос: По-осторожни ли сме сега към настоящите спортисти или това няма как да прецените?

Илия Лалов: Ние по принцип сме били винаги поначало много осторожни. Най-елементарен е фактът, че всяка година нашите спортисти и треньори при подписването на договорите си за подготовка попълват и една декларация, в която се задължават да не ползват, да не употребяват забранени допингиращи средства и съответно носят една голяма отговорност, ако нарушат тази декларация.

Въпрос: А има ли вероятност те да не знаят, че са поели вещество, което всъщност се води за допинг?

Илия Лалов: Напълно е възможно! Напълно е възможно, още повече че в помощните средства, които използват за възстановяване - хранителните добавки, витамините, невинаги има гаранция. Ние се стремим да търсим възможно гарантирано чистите неща. Но никой не може да гарантира на сто процента дали няма някъде да се получи пробив. Надявам се да нямаме такъв нещастен случай. Убеден съм, че никой от нашите спортисти не си позволява такова нещо и не би си го позволил. Те много добре знаят какво се иска от тях, какво могат да правят и какво трябва да правят. И самите те не биха се подложили на какъвто и да е подобен риск.

Въпрос: А ще бъдат ли тествани преди заминаване?

Илия Лалов: Да. Те ги тестваха и сега наскоро. Чакаме още окончателните резултати. За няколко човека получихме отрицателни резултати. Понеже им пращат пробите в Австрия, чакаме и за останалите да получим, надявам се, отрицателни резултати.

Въпрос: А сега ми се иска да Ви попитам за действащата от тази година и в момента програма "Спорт за хора с увреждания", по която се финансират и елитният, и масовият спорт. За масовия имам преки наблюдения, че тя определено не е достатъчно функционална, тъй като по нея не могат да се финансират храна и ношувки, също и за съдийските наряди не повече от 30 лв. на ден могат да се изплащат. Масов спорт е много трудно да се прави при тези условия. За елитния спорт по-различно ли е? Или програмата и там трябва да претърпи корекции, както се надявам, че това ще се случи за догодина?

Илия Лалов: Може би има някои неща в програмата за елитния спорт, които трябва да се доусъвършенстват, да се изчистят и се надявам, че с опита, който имат експертите в министерството и който имаме и ние, съответно можем да намерим най-оптималния вариант. За масовия спорт ти имаш известно, немалко основание, защото масовият спорт се прави също с доста пари. Минималните средства, които се дават на клубовете на хората с увреждания - параолимпийските клубове и на спортистите с нарушено зрение, не позволяват на който и да е клуб да си позволи да отиде да участва на държавно първенство и да си плати ношувките, да си плати храната, няма такива финансови възможности. И ако примерно при нас не са общини като Варна, Бургас, Стара Загора, Сливен, Ямбол, а от тази година за радост и Полски Тръмбеш, които да ни помогнат в това отношение - изхранването и настаняването на нашите спортисти и участници, трудно можем да проведем държавни първенства. Така че смятам, че би трябвало на клубовете, което е нормално, да се дадат повече средства, защото масовият спорт се прави в клубовете, там са треньорите, там са организаторите, там са хората, които трябва да правят масовия спорт, това не се прави във федерацията. И трябва да имат необходимите средства за тази цел и съответно и да имат средства за участие в отделните първенства.

Въпрос: Бих искал да поставя един такъв въпрос във връзка с учредения преди няколко години Национален параолимпийски комитет - докъде са там нещата и защо продължава той да не получава лицензия?

Илия Лалов: Намериха се тук някои "специалисти", аз го казвам така, които решиха, че в устава на комитета има неща, които не съответстват на Закона за спорта, въпреки че ние обжалвахме във Висшия административен съд. И на първо четене беше решено в наша полза. Вторият път вече министерството обжалва и не знам там по какъв начин решиха, че нямаме основание да претендираме за лиценз. Причината беше, че нямаше записано в този раздел на Закона за спорта за националните организации, какъвто е Българският олимпийски комитет, каквито са другите такива организации. Нямаше записано организация за параолимпийски спорт, въпреки че основанието е същото, както за тези, които са лицензирани, даже в много случаи и с по-голямо основание. Сега предложихме и

министър Кралев прие, и в проекта за новия закон за спорта, надявам се скоро да бъде одобрен, заложихме Националния параолимпийски комитет, който ще бъде създаден вече на основание на новия закон за спорта. И се надявам и нашата държава да има легитимен Национален параолимпийски комитет, какъвто имат всички 176, а мисля вече над 180 държави в света, които са членки на Международния параолимпийски комитет.

Въпрос: Познавайки спорта за хората с увреждания в България, по-скоро трябва да говорим за перспектива или за задържане на позиции?

Илия Лалов: Не искам да давам оценка на българския спорт. Смятам, че и едното, и другото е вярно. Има какво да се прави за отстояване на завоюваното досега от българския спорт, има какво и трябва още много да се направи за по-добро развитие и по-добра перспектива оттук нататък на българския спорт. Разбира се, смятам, че специалистите в отделните спортове и в министерството би трябвало да са наясно с тези неща и съответно да предприемат необходимите мерки за по-доброто развитие оттук нататък на спорта в България.

Въпрос: Последен въпрос. Мога ли отсега да получа обещание, че след параолимпиадата ще се срещнем пак за разговор?

Илия Лалов: Ти знаеш, че аз винаги с удоволствие се срещам с теб, не само като журналист. Дано да не трябва да се крием след параолимпиадата!

Интервюиращ: Сигурен съм, че всичко ще бъде наред и ще стискаме палци!

Благодаря за това интервю на Илия Лалов, председател на Българската параолимпийска асоциация, броени дни преди отпътуването на нашите параолимпийци за параолимпийските игри в Рио. Стискаме палци! Успех!

Илия Лалов: Благодаря много, Иване, благодаря!

Интервюто взе Иван ЯНЕВ

Индивидуално световно първенство по десеткеглов боулинг за незрящи

В боулинг центъра в Галерия Сукцесия в третия по големина полски град Лодз се проведе световното индивидуално първенство на IBSA по десеткеглов боулинг за незрящи. Участваха представители на Полша, Чехия, Гърция, Финландия, Израел, Хонг Конг (Китай), Южна Корея, Япония и Сингапур. Полуфиналите и финалите бяха насрочени за последния ден – 26 август 2016 г., на които специален гост бе и представителят на Федерация "Спорт за хора със зрителни увреждания" Георги Гергов (специално поканен от Пшемислав Антунович – заместник-председател на подкомитета на IBSA по десеткеглов боулинг).

Мондиалът се проведе в две направления – световно първенство за жени и световно първенство за мъже, като във всяко направление държавите участнички имаха право да излъчат само по един свой представител за всяка категория (B1, B2 и B3). Така, максимално една държава можеше да има шестима играчи. Всички участници преминаха предварителна класификация за разпределянето им в категориите в зависимост от степента на увреждане на зрението.

Интересното при десеткегловия боулинг е голямата роля на треньорите, особено при играчи в категория B1. В тази категория се използва и специално оборудване, помагачо (водещо) играча в зоната за игра (каквото бе закупено и от нашата федерация).

При разпределянето на медалите на изключително равнище се представиха участниците от Полша, Япония и Корея, които завоюваха повечето медали. Церемонията по награждаването бе на високо

ниво, като прозвучаха националните химни на шестимата златни медалисти във всяка категория. Беше използвана почетна стълбица. Имаше и знаменосци зад всеки от медалистите.

Цялата церемония бе на английски език, като следва да се отбележи, че и по време на турнира, и на награждаването информацията за разпределението по коридори и за резултата бе поднасяна своевременно от официалните организатори. Събитието бе отразено от няколко телевизии, излъчили финалите на живо.

С очакване и надежда скоро и в България да бъде развиван аристократичният спорт за незрящи изпращам сърдечни поздрави от бреговете на Висла във Варшава!

Георги ГЕРГОВ

Държавно първенство по спортна табла

В периода 25-28 август 2016 г. в почивната станция на Съюза на слепите в България "Поп Харитон" - Дряново се проведе държавното първенство по спортна табла.

В състезанието взеха участие 62 играчи от 21 спортни клуба, членуващи във федерация "Спорт за хора със зрителни увреждания". Форумът стана възможен благодарение на разработен и спечелен проект пред Агенцията за хората с увреждания от Спортен клуб "Бялата лястовица" - Габрово. Главен организатор и директор на турнира беше г-жа Стефка Пенчева, която перфектно се справи с всички предизвикателства, съпътстващи едно подобно мащабно мероприятие.

Държавното първенство се проведе по утвърдените от УС на ФСХЗУ правилник и наредба, регламентиращи провеждането на състезанията по спортна табла за хора със зрителни увреждания. Първенството се проведе в 8 кръга. Състезателите по жребий бяха разпределени в 16 групи от по 4 табладжии всяка, а водачите на групите бяха най-добре представилите се от ДП по спортна табла за 2015 година. В групите се игра по системата всеки срещу всеки. Първите и вторите от всяка група продължиха напред, третите останаха да се борят за разпределение на местата от 33 до 48, а четвъртите за разпределение на местата след 48. След това важаха преките елиминации, така че победителите продължаваха към по-предните места, а загубилите играеха за по-задните. Всеки мач се игра до спечелването на 5 точки в рамките на 2 часа. В случай че времето свърши, наредбата предвиждаше или отсъждане на победа на този, който води към изтичане на времето, или в случай на равенство се играеше решителна партия с часовник, като всеки има по 5 минути, но ако състезателят е с нулево зрение получава още 1 минута бонус, за да компенсира донякъде неравностойността си с опонента, който има остатъчно зрение. Това е иновация, която тепърва ще стане ясно дали е удачна, но при всички равни условия наличието или липсата на зрение е решаващ фактор, в който и да е спорт. Съдии бяха Стела Стефанова и Любомир Василев.

След изиграването на 8-те кръга финалният квартет придоби следния вид – на първо място и шампион по спортна табла за 2016 г. е Тодор Георгиев от СК "Бялата лястовица" - Габрово, на второ място и вицешампион е Иван Кожухаров от СК "Раховец" - Горна Оряховица, трето място и бронз за Томо Томов от СК "Феникс" - Монтана, четвърто място за Пламен Бакърджиев - СК "Пираните" - София. Официалната церемония по награждаването се състоя на тържествена вечеря на 27 август в ресторанта на почивната станция. Присъства и председателят на Съюза на слепите в България Васил Долапчиев.

Иван ЯНЕВ

